

гендерних пропорцій, розробці та ініціюванні концепцій та програм, їх правового, фінансового, кадрового та інформаційного забезпечення.

Становлення демократичного суспільства передбачає забезпечення однакових можливостей для самореалізації особи незалежно від її статі, віку, національності чи соціального походження. Забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків потребує спеціального державного механізму, тобто системи державних органів, які займалися б розробкою, заохоченням, реалізацією, контролем, оцінкою та пропагандою підтримки гендерної політики, спрямованої на демократичний розвиток суспільства і самовираження в ньому рівності права як жіночої, так і чоловічої статей.

Гаджиєва Д. В.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри соціальних теорій*

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ІНСТИТУТІВ ПОЛІТИЧНОГО ТРАНЗИТУ

Аналіз історичної та сучасної світової практики трансформаційних перетворень підтверджує той факт, що такі перетворення не відбувались і не могли відбутись опосередковано і відокремлено від інституційного механізму держави. Неодмінними супутниками трансформаційних процесів на шляху до нового державного та суспільного ладу стали інститути політичного транзиту.

Актуальність даної роботи обумовлена необхідністю вивчення інститутів політичного транзиту, що сприятиме глибшому розумінню транзитних процесів, допоможе їх оптимізувати та зробити більш ефективними.

Метою роботи є виокремлення та характеристика головних функцій інститутів політичного транзиту.

Інститут політичного транзиту можна визначити, як представницький орган, що бере на себе організацію тих політичних перетворень, які відбуваються в державі, встановлює та закріплює новий державний лад, сприяє політичному порядку та стабільності. Інститут політичного транзиту має власні функції, які повніше відображають його соціально-політичну сутність та призначення.

Виходячи з усього вищесказаного, можна виділити та охарактеризувати наступні функції інститутів політичного транзиту, які допоможуть повніше зрозуміти їх роль:

- Трансформаційна
- Організаційна
- Конститутивна
- Політична
- Контрольна

- Представницька
- Стабілізаційна

Суть, найголовнішої, трансформаційної функції полягає в тому, що інститут політичного транзиту створюється і діє виключно в умовах політичного транзиту – державного переходу до інших, якісно нових, способів організації політичної системи суспільства: до нового режиму, нової форми правління, нових методів здійснення влади, нової ідеології і т. д. В таких умовах, інститут політичного транзиту стає таким інститутом, який безпосередньо втілює в життя такий перехід, робить все можливе для скорішого і ефективнішого досягнення поставленої перед ним мети, і, в подальшому, несе за це відповідальність. В широкому розумінні, ця функція передбачає нерозривний зв'язок між політичним транзитом, як процесом, та інститутом політичного транзиту, як його невід'ємною складовою, що втілює в своїй природі глибинні принципи та ідеї політичного транзиту, обгрунтовуючи тим самим його призначення.

Близька до трансформаційної, але вужча за змістом, організаційна функція означає те, що на інститут політичного транзиту покладається детальне планування та розробка базових принципів, методів та головних шляхів здійснення політичного транзиту. Таке планування також встановлює приблизні строки здійснення політичного транзиту, визначає які державні органи, громадські організації, юридичні та фізичні особи будуть організаційно сприяти процесу політичного транзиту, намагається передбачити можливі проблеми на шляху політичного транзиту та заходи їх попередження і вирішення. Сенс організаційної функції зводиться до практичної реалізації політичного транзиту в країні.

Конститутивна (установча) функція інституту політичного транзиту полягає в тому, що в силу його цільового призначення та передбачених законом повноважень, на інститут політичного транзиту покладається закріплення, легітимізація та легалізація досягнутого в процесі політичного транзиту нового політичного устрою, державного та суспільного ладу. Тобто, по завершенні процесу політичного транзиту, інститут політичного транзиту проголошує та утверджує досягнуті перетворення на вищому державному рівні.

Політична функція інституту політичного транзиту проявляється в тому, що визначення базових принципів, методів та шляхів здійснення політичного транзиту відбувається спеціалізованим і уповноваженим на це органом, що виключає конкуренцію компетенції за це право між іншими органами державної влади, сприяє гармонізації політичних відносин всередині держави і політичній стабільності.

Суть контрольної функції інституту політичного транзиту можна звести до того, що після розробки заходів щодо реалізації політичного транзиту в державі, також необхідно проводити заходи по контролю за втіленням цього процесу в життя. А в рамках інституту політичного

транзиту, як спеціально уповноваженого на це органу, можливе створення контрольних груп і комісій, які виконуватимуть контрольні повноваження.

Представницька функція, як і ознака, передбачає, що на інститут політичного транзиту покладено обов'язок представляти інтереси громадян держави, як залучена в процес політичного транзиту. Це також означає, що члени інституту політичного транзиту можуть представляти інтереси громадян та держави на міжнародному рівні на різноманітних конференціях, самітах, симпозиумах, міжурядових нарадах.

Стабілізаційна функція інституту політичного транзиту означає, що цей інститут результатами своєї діяльності покликаний стабілізувати політичну ситуацію, яка викликала необхідність політичних змін та перетворень всередині держави, і встановити нові соціально-політичні умови її розвитку.

Таким чином, різноманіття та зміст описаних вище функцій інститутів політичного транзиту лише підтверджує важливість цього інституту для політичної теорії і практики.

Полухіна А. В.

Національний університет «Одеська юридична академія», аспірант кафедри соціальних теорій

ВІДМОВА ВІД ПОЛІТИЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ЯК ФОРМА СПІВРОБІТНИЦТВА ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

В умовах глобалізації особливої уваги приділено процесу формування глобального громадянського суспільства. На сьогоднішній день в країнах, де відбуваються демократичні перетворення, пов'язані з реформуванням тоталітарної спадщини (Україна є представником цих процесів), створений унікальний фон для дослідження трансформаційних перетворень в умовах політичного транзиту на різних етапах становлення демократичних структур громадянського суспільства [Шаповалова А. Глобальне громадянське суспільство як чинник формування української самоврядності [Електронний ресурс] / А. Шаповалова // Український науковий журнал – 2011. – № 5. – Режим доступу : [http://www. social-science.com. ua/публікація/45_](http://www.social-science.com.ua/публікація/45_)].

В сучасному світі арсенал ненасильницьких способів політичної боротьби надзвичайно різноманітний. Американський дослідник проблем ненасильства Джин Шарп у своїй книзі «Політика ненасильницьких дій» (1973), що здобула широку популярність, описує 198 ненасильницьких способів боротьби. Це публічні виступи, заяви, листи протесту або підтримки, виставляння гасел, депутації, пікетування, набридання офіційним особам, остракізм окремих людей, страйку, ненасильницька окупація